

PAPUR / ENCLOSURE
E

CYNGOR SIR YNYS MÔN

CYFARFOD:	Cyngor Sir
DYDDIAD:	23 Mai 2013 am 11am
TEITL:	Adroddiad Blynyddol Cadeirydd y Pwyllgor Safonau
ADRODDIAD GAN:	Michael Wilson, Cadeirydd y Pwyllgor Safonau ac Aelod Cyfetholedig o'r Cyngor
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Adrodd ar Weithgareddau'r Pwyllgor Safonau yn 2012-13 a gofyn i'r Cyngor gymeradwyo Rhaglen y Pwyllgor ar gyfer 2013-14
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball, Pennaeth Swyddogaeth Cyfreithiol a Gweinyddol/Swyddog Monitro (est 2568)

1. Yn ei gyfarfod ar 10 Mai 2012, penderfynodd y Cyngor Sir gymeradwyo Rhaglen y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2012/13. Yn y Rhaglen wreiddiol, nodwyd meysydd gwaith arfaethedig ynghyd ag amserlen ac adnoddau. Caiff y ddogfen hon ei hatgynhyrchu yn **ATODIAD A** yr Adroddiad hwn ac mae'r ddogfen wedi cael ei diweddarau i gynnwys y gwaith sydd wedi cael ei wneud ers hynny.
2. Cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol Adroddiad ym mis Gorffennaf 2009 a oedd, ymysg pethau eraill, yn argymhell y dylai'r Pwyllgor Safonau gymryd rôl fwy gweithredol o ran codi safon ymddygiad Aelodau yn hytrach na chyfyngu ei hun i gyflawni gofynion statudol llym. I bob pwrpas, mwy o waith atal a llai o waith gweithredu ar ôl i rywbeth ddigwydd.
3. I gyflawni'r nod hwn, dyluniwyd y Rhaglen gyfredol a'r rhai a'i rhagflaenodd, i gefnogi'r Cyngor yn ystod ei adferiad gyda phwyslais ar hunanreoleiddiad drwy ddatblygu Aelodau ac ar y Pwyllgor Safonau drwy ddarparu cyngor / arweiniad ar gyfer datrys anghydfodau lle yr oedd hynny'n bosibl ac yn briodol o fewn y Cyngor ei hun yn hytrach na thrwy rheoleiddwyr allanol.
4. Yr elfen bwysicaf ar gyfer cyflawni'r nod hwn oedd llunio Cynllun Datblygu Blynyddol cynhwysfawr i Aelodau wedi ei deilwrio'n arbennig i gwrdd ag anghenion y Cyngor a'i Aelodau. Roedd y Gweithgor Datblygu Aelodau (GDA) ac arno Aelodau, Swyddogion a chynrychiolwyr o'r Pwyllgor Safonau yn allweddol yn hyn o beth. Yn ychwanegol at hyn, cyflwynodd y GDA adroddiadau chwarterol i'r Pwyllgor Safonau ar ei gynnydd a'i ganlyniadau.
5. At ei gilydd, roedd yr Aelodau'n cefnogi'r Cynllun gwreiddiol. Daeth yn amlwg fodd bynnag, fod y gefnogaeth wedi lleihau wrth i dymor y Cyngor diwethaf ddod i ben.

6. Mae gwaith y GDA ynghyd â'r rôl sicrwydd yr ymgwymerwyd â hi gan y Pwyllgor Safonau, bellach wedi trosglwyddo i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Ar 18 Chwefror 2013, cefais gyfarfod gyda Chadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, ynghyd â Swyddogion, i rannu pryderon y Pwyllgor Safonau ynghylch diffyg ymrwymiad rhai Aelodau i'w datblygiad personol eu hunain gan ofyn i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd adolygu, ac oes oedd angen, roi sylw i'r mater hwn yn rheolaidd ar ôl Mai 2013.
7. Mae eitem arall ar y Rhaglen hon yn nodi'r Cynllun Datblygu Aelodau arfaethedig ar gyfer 2013/14. Mae'r Pwyllgor Safonau'n llwyr gefnogi'r Cynllun hwn a byddwn yn annog Aelodau nid yn unig i fabwysiadu'r Cynllun ond hefyd i'w gefnogi drwy fynychu hyfforddiant, rhoi atborth a gwerthuso a rhoi sylw i fater eu datblygiad a'u hyfforddiant personol eu hunain drwy gyhoeddi eu Hadroddiadau Blynyddol unigol.
8. Roedd y GDA hefyd yn gyfrifol am gyhoeddi disgrifiadau swyddi a manylebau personol i'r holl Aelodau a sefydlu cynllun peilot mewn perthynas â chynnal adolygiadau datblygu ar gyfer yr holl Aelodau. Cafodd y fenter hon, fel rhan o'r broses o ennill statws Siarter Aelodau ei chefnogi'n dda a bydd hyn yn parhau yn awr dan adain y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Hoffai'r Pwyllgor Safonau yn awr achub ar y cyfle hwn i ddiolch i Uwch Swyddog Datblygu Adran AD y Cyngor am y gwaith sylweddol a wnaeth o ran cefnogi Aelodau drwy'r broses ac am roi gwybod i'r Pwyllgor Safonau am y datblygiadau. Yr un modd, mae'r Pwyllgor Safonau yn ddiolchgar am y cyngor a gafodd gan yr Ymgynghorydd Datblygu Sefydliadau ac Unigolion yng Nghymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.
9. Yn ychwanegol at ganolbwyntio ar ddatblygu Aelodau, mae'r Pwyllgor Safonau wedi cymryd rôl ymgynghorol yn unol â Phrotocol y Cyngor ar gyfer Hunanreoleiddiad; sef y drefn sy'n golygu y gellir datrys yn lleol yr anghydfodau mewnol hynny nad ydynt o fewn trothwy'r Ombwdsmon ar gyfer ymchwilio iddynt. Wedi adolygu'r Protocol cyfredol, mae'r Pwyllgor Safonau wedi cyflwyno argymhellion ar gyfer gwelliant, yn arbennig drwy sicrhau bod modd i unrhyw Aelod yn hytrach nag Arweinyddion Grwpiau yn unig, ddefnyddio'r protocol. Mae'r Protocol newydd arfaethedig yn ymddangos mewn man arall ar y Rhaglen hon. Lle bynnag y mae hynny'n bosibl, gofynnir i'r Aelodau ddibynnu ar y Protocol newydd fel dull anffurfiol o ddatrys problemau ac osgoi eu cyfeirio i fyny.
10. Er y cafodd pedwar aelod eu gwahardd ac un ei anghymwyso yn ystod oes y Cyngor diwethaf, derbyniodd y Pwyllgor Safonau Adroddiad ar 31 Hydref 2012 a oedd yn dweud bod nifer y cwynion a gyflwynwyd i'r Ombwdsmon ynghylch ymddygiad yn lleihau. Mewn ymdrech i sicrhau fod hyn yn parhau, mae'r Pwyllgor Safonau yn annog Aelodau newydd a'r Aelodau sy'n dychwelyd i gefnogi'n egniol y cysyniadau sy'n ymwneud â'u datblygiad personol eu hunain a datrysiaid lleol fel y dulliau mwyaf effeithiol o gynnal y gwelliant.

ARGYMHELLIAD:-

1. Nodi'r Rhaglen a gyflawnwyd gan y Pwyllgor Safonau rhwng Ebrill 2012 a Mai 2013, a
2. Chymeradwyo Rhaglen y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2013/14 a amlinellir yn **ATODIAD B**

ATODIAD / ENCLOSURE
A

RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SAFONAU – EBRILL 2012 I MAI 2013

		AMSERLEN	ADNODDAU	STATWS AR DDIWEDD Y FLWYDDYN
1.	Cynnal gwrandawiadau i achosion honedig o dorri'r Côd Ymddygiad i Aelodau yn dilyn cyfeiriadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC)	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynnir cyfeiriadau 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro Dirprwy Swyddog Monitro Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> 15/5/2012 Tribiwnlys Achos Panel Dyfarnu Cymru'n cychwyn gwrandawriad yn arwain at wahardd Cyngorydd Sir am 12 mis. Dim apêl. Dirymu'r indemniad. 12/6/2012 Gwrandawriad Pwyllgor Safonau yn arwain at ddyfarniad o dorri'r côd a gwahardd Cyngorydd Sir am 6 mis. 16/8/2012 Pwyllgor Safonau'n cychwyn gwrandawriad ac yn gwrthod y y gŵyn. Cyngor yn gorfod talu'r costau yn unol ag indemniad a ganiatawyd gan yr Is-bwyllgor Indemniadau. 11/10/2012 - Gwrandawriad gerbron Tribiwnlys Apêl Panel Dyfarnu Cymru yn erbyn penderfyniad y Pwyllgor Safonau ar 12/6/2012. Gwrthodwyd yr apêl. Y gwaharddiad yn sefyll. Dim cais am indemniad.

				<ul style="list-style-type: none"> • 11/12/2012 Gwrandawriad cychwynol o gŵyn yn erbyn Cynghorydd Cymuned. Cyfeiriwyd y mater i wrandawriad llawn. • 7/3/2013 Gwrandawriad y Pwyllgor Safonau i gŵyn yn erbyn Cynghorydd Cymuned. Fe'i cadarnhawyd yn rhannol. Rhoddwyd cerydd. Cyhoeddiad statudol wedi'i ohirio oherwydd yr etholiad.
2.	Cynnal gwrandawriadau i geisiadau am ganiatâd arbennig.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd y derbynnir cyfeiriadau 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Dirprwy Swyddog Monitro Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • 25/7/2012 Panel Caniatâd Arbennig y Pwyllgor Safonau. Caniatawyd saith o geisiadau (rhai'n amodol) i Aelodau Cyngor Tref Biwmares. • 31/10/2012 Y Panel Caniatâd Arbennig yn caniatáu cais am ganiatâd arbennig i Gynghorydd Sir.
3.	Cymryd swyddogaeth ymgynghorol mewn perthynas â materion a gyfyd dan Brotocol y Cyngor ar gyfer Hunanreoleiddio neu unrhyw gynllun olynol.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd y derbynnir cais 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Dirprwy Swyddog Monitro • Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • 1/10/2012 Cynhaliwyd Panel anffurfiol dan y Protocol Hunanreoleiddio. Gwrthodwyd y gŵyn. Rhai argymhellion i'r partion. • 29/10/2012 Cadeirydd y Pwyllgor Safonau'n cynnal proses anffurfiol i ddatrys anghydfod (y tu allan i'r Protocol). Cwblhawyd ar 25/1/2013.

				<ul style="list-style-type: none"> • 31/1/2013 Yn dilyn dau adolygiad o'r Protocol Hunanreoleiddio, cyfarfu Panel o'r Pwyllgor Safonau i ddrafftio Protocol Datrysiad Lleol newydd. • 14/2/2013 Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Safonau'n cwrdd â'r Arweinyddion Grwpiau i gytuno ar y Protocol Datrysiad Lleol newydd. • 30/3/2013 Ymgynghori gyda'r holl aelodau ar y Protocol Datrysiad Lleol. • 23/5/2013 Y Protocol Datrysiad Lleol yn cael ei gymeradwyo gan y Cyngor llawn.
4.	<p>Goruchwylio'r Cynllun Datblygu Aelodau, gan gynnwys:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyfforddiant parhaus ar gyfer y Pwyllgor Safonau 	<ul style="list-style-type: none"> • Yn ôl yr angen 	<ul style="list-style-type: none"> • Rheolydd AD • CLILC • Swyddog Monitro • Dirprwy Swyddog Monitro • Swyddog Gwybodaeth Gorfforaethol 	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygu penderfyniadau a gyhoeddwyd - Holl benderfyniadau'r Pwyllgor Safonau a Phanel Dyfarnu Cymru ar: 25/7/12 31/10/12 10/12/12 13/3/13 • Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru ar: 17/7/2012

	<ul style="list-style-type: none"> • Ystyried a pharatoi cwrs cynefino a hyfforddiant ar gyfer y Cynghorwyr a gânt eu hethol yn 2013 • Hyfforddiant i dargedu anghenion penodol y rheiny sy'n cael eu cosbi gan Banel Dyfarnu Cymru (PDC) neu'r Pwyllgor Safonau 	<ul style="list-style-type: none"> • Cyn Mai 2013 • Yn ôl yr angen 	<ul style="list-style-type: none"> • Rheolydd AD • CLILC • Swyddog Monitro • Dirprwy Swyddog Monitro • Swyddog Gwybodaeth Gorfforaethol • Rheolydd AD • CLILC • Swyddog Monitro • Dirprwy Swyddog Monitro 	<p>4/10/2012 7/1/2013 20/5/2013</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynhadledd Safonau Cymru Gyfan 19/4/13 • Hyrwyddo safonau'n rhagweithiol • Cynnal gwrandawiadau a chosbau • Cofrestr o ddi-ddordebau a chaniatadau arbennig • Gweithdrefnau lleol ar gyfer datrys materion • Materion safonau mewn perthynas â chynghorau tref a chymuned • Trosglwyddwyd y cyfrifoldeb i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd • Mae'r Pwyllgor Safonau yn un o'r cyrff yr ymgynghorir ag ef ar Gynllun 2013/14 a fydd yn cael ei ystyried gan y Cyngor ar 23/5/2013 • Dim angen yn ystod y cyfnod hwn
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Gwybodaeth Gorfforaethol 	
5.	Bod yn rhan o'r Gweithgor Datblygu Aelodau a derbyn adroddiadau ganddo.	<ul style="list-style-type: none"> • Chwarterol 	<ul style="list-style-type: none"> • Rheolydd AD • CLILC • Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyniwyd adroddiadau ar: <ul style="list-style-type: none"> • 25/7/2012 • 31/10/2012 • 11/12/2012 • 13/3/2013 • Diddymwyd y Gweithgor Datblygu Aelodau. Cyfrifoldeb yn trosglwyddo i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.
6.	Goruchwylio'r ddwy Gofrestr o Ddiddordebau'r Aelodau drwy eu hadolygu bob blwyddyn gan roi cyngor a chanllawiau wedyn os yw hynny'n briodol.	<ul style="list-style-type: none"> • Erbyn diwedd 2012 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • 31/10/2012 • Ymgynghori gyda'r holl Aelodau ar y ffurflen ddiwygiedig ar gyfer datgan diddordebau mewn cyfarfodydd yn cychwyn ar 24/1/2013 ac yn dod i ben ar 15/2/2013 • Ffurflen ddiwygiedig yn cael ei chyflwyno ar argymhelliad y Pwyllgor Safonau ar 18/2/2013 • Adroddiad ar y broses a'r canlyniadau i Gynhadledd Safonau Cymru Gyfan ar 19/4/2013

7.	Goruchwylio'r Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch drwy ei hadolygu bob blwyddyn gan roi cyngor a chanllawiau wedyn os yw hynny'n briodol.	<ul style="list-style-type: none"> • Erbyn diwedd 2012 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • 31/10/2012 • Adroddiad ar y broses a'r canlyniadau i'r Gynhadledd Safonau Cymru Gyfan ar 19/4/2013
8.	Cymryd rôl corff yr ymgynghorir ag ef mewn perthynas ag unrhyw newidiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad a fyddai'n rhagfarnu mewn modd anghymesur, hawliau neu ddiddordebau unrhyw grŵp lleiafrifol.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd y derbynnir cais 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Prif Weithredwr 	<ul style="list-style-type: none"> • Prosiect Rheoli Cwynion (gan gynnwys cyfeirio aelodau) • 25/7/2012 • 31/10/2012 • 13/3/2013 • 31/10/2012 Protocol Drafft ar gyfer Wardiau Amlaelod • 11/12/2012 • Polisi Gosod Tai a rôl Aelodau • 11/12/2012 • Rheolau Gweithdrefn Cynllunio – canlyniad cynllun peilot 12 mis • 13/3/2012 • Newidiadau Cyfansoddiadol • Polisi Indemniadau • Protocol Datrysiad Lleol newydd – cymeradwyo ymgynghoriant • Rheolau Gweithdrefn Cynllunio – Wardiau Amlaelod • Protocol ar gyfer Cyfryngau

				Cymdeithasol mewn Cyfarfodydd
9.	Cymryd rôl corff yr ymgynghorir ag ef mewn perthynas â fersiynau drafft unrhyw ganllawiau/protocolau ac ati a gyhoeddir gan OGCC o ran y Côd Ymddygiad i Aelodau/Protocol Datrysiaid Lleol ac ati.	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynnir cais 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> 25/7/2012 Ymgynghorai ar Bapur Gwyn y Llywodraeth ar Hyrwyddo Democratiaeth Leol (Materion yn ymwneud â'r Pwyllgor Safonau) 31/10/2012 Adolygiad o'r Côt Ymddygiad ac argymhelliad ar gyfer hyfforddiant gorfodol (cytunwyd gan y Pwyllgor Gwaith 18/2/2013 a chymeradwywyd gan y Cyngor 5/3/2013) 1/10/2012 Cynhaliwyd Panel Anffurfiol dan y Protocol Hunanreoleiddo. Gwrthodwyd y gŵyn. Rhai argymhellion i'r partion. 29/10/2012 Cadeirydd y Pwyllgor Safonau yn cynnal proses anffurfiol i ddatrys anghydfod (y tu allan i'r Protocol). Daeth i ben 25/1/2013. 31/10/2012 Adolygiad o'r Côt Ymddygiad. Cyhoeddwyd canllawiau gan OGCC ym mis Medi 2012 – Cylchredwyd i Aelodau a'r holl Gynghorau Tref a Chymuned.

				<ul style="list-style-type: none"> • 31/1/2013 Yn dilyn dau adolygiad o'r Protocol Hunanreoleiddo, Panel o'r Pwyllgor Safonau yn cyfarfod i ddrafftio'r Protocol Datrysiad Lleol newydd. • 14/2/2013 Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Safonau'n cyfarfod gydag Arweinyddion Grwpiau i gytuno ar Brotocol Datrysiad Lleol. • 30/3/2013 Ymgynghoriad gyda'r holl aelodau ar y Protocol Datrysiad Lleol yn cau. • 23/5/2013 Y Protocol Datrysiad Lleol yn cael ei gyflwyno ar gyfer ei gymeradwyo gan y Cyngor llawn.
10	Yn dilyn ymgynghori gydag Aelodau, goruchwylio'r broses o gyhoeddi holl Ffurflenni Datgan Diddordeb yr Aelodau ar wefan y Cyngor a sicrhau y rhoddir cyhoedduswydd i'r cyfleuster.	<ul style="list-style-type: none"> • Dyddiadau i'w cytuno gyda TGCh 	<ul style="list-style-type: none"> • Pennaeth Gwasanaeth (TGCh) • Swyddog Monitro 	<p>Derbyniwyd adroddiadau cynnydd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y tair cofrestr i fod ar gael i'r cyhoedd ar wefan y Cyngor o fis Mehffin 2013 • Cofrestr Adran 81 (cyn cofrestru) i fod ar gael yn

				<p>rhyngweithiol i Aelodau o fis Mehefin 2013</p> <ul style="list-style-type: none"> • 25/7/2012 • 31/10/2012 • 13/3/2013
11	Yn amodol ar ymgynghori gydag Aelodau, gwneud argymhellion i fwy o wybodaeth gael ei chyhoeddi ar wefan y Cyngor (gan gynnwys gwybodaeth ynghylch lwfansau, treuliau, cofnod mynychu ac oriau hyfforddiant).	<ul style="list-style-type: none"> • Cyn Mai 2013 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Trosglwyddo'r cyfrifoldeb, yn amodol ar rai rheoliadau statudol gweddilliol, i'r Pennaeth Gwasanaethau Democraidd dan y pennawd Adroddiadau Blynyddol i Aelodau.
12	Cadeirydd y Pwyllgor Safonau i gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor llawn yn amlinellu gwaith y Pwyllgor Safonau yn ystod y flwyddyn flaenorol.	<ul style="list-style-type: none"> • Mai 2013 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • 23 Mai 2013
13	Argymell Protocol newydd ar gyfer y Berthynas rhwng Aelodau / Swyddogion.	<ul style="list-style-type: none"> • Cyn Mai 2013 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Ymgynghori gydag Aelodau a Swyddogion ar y fersiwn ddrafft rhwng 10 Hydref 2012 a 27 Tachwedd 2012 • Argymhellwyd gan y Pwyllgor Gwaith 18 Chwefror 2012 • Cymeradwywyd gan y Cyngor 5 Mawrth 2013 • Gweithredu 3 Mai 2013
14	Amrywiol	<ul style="list-style-type: none"> • Cyn Mai 2013 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygu statws cwynion ynghylch ymddygiad i OGCC • Adolygu penderfyniadau'r OGCC • Adolygu penderfyniadau'r Panel Dyfarnu

			<ul style="list-style-type: none"> • 13/03/2012 • 25/07/2012 • 31/10/2012 • 11/12/2012 • 31/10/2012 Ystyried Adroddiad Blynnyddol OGCC a dadansoddi perfformiad Aelodau Ynys Môn • Cyfarfodydd gydag Arweinyddion Grwpiau ar 20/12/2012 14/2/2013 • Cyfarfod gyda Chadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd ar 18/2/2013 • Adroddiad ar ddangosyddion perfformiad chwarterol • 19/7/2012 • 30/10/2012 • 10/1/13 • 25/4/13 • Y berthynas rhwng yr Aelodau a grwpiau gwleidyddol a) Y Cyngor llawn i ystyried Cydymffurfiaeth gyda threfniadau cyfansoddiadol
--	--	--	--

				<p>newydd ar 10 Mai 2012: yn amodol ar gymeradwyaeth y Gweinidog</p> <ul style="list-style-type: none"> • Effeithiolrwydd Pwyllgor Safonau'r Cyngor a) Cynnal gwrandawriad rhagarweiniol o fewn 6 wythnos yn dilyn cyfeiriad gan OGCC neu'n dilyn penderfyniad gan yr Is-bwyllgor Indemniadau b) Cynnal gwrandawiadau i geisiadau am ganiatâd arbennig o fewn mis o'u derbyn c) Adolygu'r ddwy Gofrestr o Ddiddordebau Aelodau gan roddi cyngor ac arweiniad wedyn os yn briodol d) Goruchwyllo'r Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch gan roddi cyngor ac arweiniad wedyn os yn briodol e) Sefydlu cyfarfodydd o'r Pwyllgor Safonau f) Adolygu'r Cynllun Hyfforddi Aelodau, eu presenoldeb mewn hyfforddiant ac ati. Y Pwyllgor i adolygu'r polisïau
--	--	--	--	--

				<p>sy'n berthnasol i'w gylch gorchwyl</p> <ul style="list-style-type: none"> • Safonau ymddygiad Aelodau a Swyddogion a) Cydymffurfiaeth gyda'r Protocol ar gyfer Hunanreoleiddio a fabwysiadwyd gan y Cyngor ar 4.3.10 neu gynllun olynol, y drefn datrysiad lleol unwaith y bydd wedi'i chyhoeddi gan OGCC b) Adroddiadau chwarterol i'r Pwyllgor Safonau c) Y Swyddog Monitro wedi derbyn disgrifiadau swydd a manylebau personol wedi eu llofnodi d) AD wedi derbyn ffurflenni SCT wedi eu cwblhau e) Cyfweiliadau ADP wedi eu cynnal a'r ffurflenni wedi eu derbyn gan AD f) Mabwysiadu a chydymffurfio gydag unrhyw ganllawiau a gyhoeddir gan LIC/OGCC gan gynnwys y cap a argymhellir.
--	--	--	--	--

				<p>g) Cydweithredu'n llawn gydag ymchwiliadau lleol gan y Swyddog Monitro a hynny'n unol â chanllawiau cyfeirio newydd OGCC.</p>
--	--	--	--	--

ATODIAD / ENCLOSURE
B

RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SAFONAU – MAI 2013 I EBRILL 2014

		AMSERLEN	ADNODDAU	STATWS AR DDIWEDD Y FLWYDDYN
1.	Cynnal gwrandawiadau i achosion honedig o dorri'r Côd Ymddygiad i Aelodau yn dilyn eu cyfeirio gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC)	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynnir atgyfeiriadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro Dirprwy Swyddog Monitro 	
2.	Cynnal gwrandawiadau i geisiadau am ganiatâd arbennig gan Gynghorwyr Sir a Chynghorwyr Tref/Cymuned	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynnir atgyfeiriadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro Dirprwy Swyddog Monitro 	
3.	Cymryd swyddogaeth ymgynghorol mewn perthynas â materion sy'n codi dan Brotocol Datrysiad Lleol y Cyngor neu unrhyw gynllun olynol os bydd model cenedlaethol yn cael ei ddatblygu.	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynnir cais 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro Dirprwy Swyddog Monitro 	
4.	Goruchwyllo hyfforddiant a datblygiad ar y Côt Ymddygiad i Aelodau yn unol â pharagraff 2.4(e) y Côt; gan gynnwys hyfforddiant a datblygiad ar gyfer Cynghorau Tref a Chymuned.			

5.	Goruchwylio'r ddwy Gofrestr o Ddiddordebau'r Aelodau drwy eu hadolygu bob blwyddyn gan roi cyngor a chyfarwyddyd wedyn os yw hynny'n briodol.	<ul style="list-style-type: none"> • Erbyn diwedd Ebrill 2013 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Dirprwy Swyddog Monitro 	
6.	Goruchwylio'r Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch drwy ei hadolygu bob blwyddyn gan roi cyngor a chyfarwyddyd wedyn os yw hynny'n briodol.	<ul style="list-style-type: none"> • Erbyn diwedd Ebrill 2013 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Dirprwy Swyddog Monitro 	
7.	Cymryd rôl corff yr ymgynghorir ag ef mewn perthynas ag unrhyw newidiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad sy'n berthnasol i rôl y Pwyllgor Safonau yn enwedig lle gallai newidiadau arfaethedig o'r fath ragfarnu mewn modd anghymesur, hawliau neu ddiddordebau unrhyw grŵp lleiafrifol.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd y derbynnir cais 		

8.	Cymryd rôl corff yr ymgynghorir ag ef mewn perthynas ag unrhyw newidiadau deddfwriaethol/polisi arfaethedig sy'n berthnasol i faes cyfrifoldeb y Pwyllgor Safonau.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd y derbynnir cais 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro • Dirprwy Swyddog Monitro 	
9.	Gwneud unrhyw argymhellion i'r Cyngor ar gyfer gwella'r meysydd gwaith hynny sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Safonau.			
10	Cadeirydd y Pwyllgor Safonau i gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor yn amlinellu gwaith y pwyllgor yn ystod y flwyddyn flaenorol.			
11.	<p>Sicrhau fod gwybodaeth a sgiliau'r Pwyllgor Safonau'n cael eu datblygu a'u diweddarau drwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adolygu'n rheolaidd achosion y penderfynwyd arnynt - o awdurdodau perthnasol - Panel Dyfarnu Cymru - Cymryd rhan a gwneud cyfraniad yn Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru - Cymryd rhan a gwneud cyfraniad yng Nghynhadledd Pwyllgorau Safonau Cymru Gyfan 			

12.	<p>Monitro cynnydd o ran cwynion am Aelodau a gafodd eu ffeilio gydag OGCC a dadansoddi'n flynyddol y wybodaeth ynglŷn â'r cwynion sy'n berthnasol i Gyngor Sir Ynys Môn er mwyn nodi unrhyw dueddiadau neu faterion sy'n peri pryder neu sy'n dangos fod angen hyfforddiant.</p>			
13.	<p>Cynnal cyswllt gydag Arweinyddion Grwpiau drwy gyfrwng cyfarfodydd anffurfiol rheolaidd er mwyn trafod materion sydd o bryder/diddordeb cyffredin.</p>			
14.	<p>Adroddiad ar ddangosyddion perfformiad chwarterol</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Y berthynas rhwng Aelodau a Grwpiau Gwleidyddol 2. Effeithiolrwydd Pwyllgor Safonau'r Cyngor 3. Safonau ymddygiad Aelodau 			

12. STANDARDS COMMITTEE ANNUAL REPORT 2012-13

Submitted - A report by Mr Michael Wilson, Chair of the Standards Committee on the Standards Committee Annual Report 2012-13.

Members took the opportunity of thanking the Standards Committee for their work over the last twelve months.

RESOLVED to note the activities of the Standards Committee for 2012-13 and to approve its work programme for 2013-14.